

VAN MENSEN EN DINGEN 2006 - 2015

BEKERING

Jolien Van Daele

Geschiedenis is werkelijk overal. Als je aandachtig rond je heen kijkt (en een beetje opzoekingswerk wil doen) kan je een schat aan “zonderlinge historiën” ontdekken. Als er voor mij één rode draad is doorheen de vele jaargangen van Oost-Vlaamse Zanten - later Van Mensen en Dingen - dan is het dat wel.

Ik was nog geen week afgestudeerd als historica aan de Universiteit van Gent toen ik Adrien leerde kennen in het Archief van het Gentse OCMW. Hij introduceerde me in de Koninklijke Bond der Oost-Vlaamse Volkskundigen, beter bekend als “de KBOV” want dat bekt nu eenmaal beter. Het was ergens begin 2010 toen hij mij een nummer van “Van Mensen en Dingen” onder de neus schoof. Uit dat nummer – dat dus mijn eerste kennismaking met het KBOV-magazine was – heb ik een artikel geselecteerd, nl. het artikel over een pimpernootstruik die ooit in de Goudstraat in Gent groeide. Een tweede reden voor de keuze van dit artikel is de originele invalshoek. Een ogenschijnlijk fait divers wordt verbonden aan een specifiek stukje religieuze geschiedenis van Gent. Daarnaast is het van de hand van Luc Devriese, een auteur die doorheen de jaren een vaste waarde is geworden voor onze vereniging en waarop we steeds konden rekenen om Van Mensen en Dingen van stevige inhoud te voorzien.

24

Op de binnenplaats van het vroegere Arme Klarenklooster in de Goudstraat van Gent, groeide in de jaren '90 van de vorige eeuw een Pimpernootstruikje. Een levende herinnering aan de tuin van het oude klooster, en wellicht een afstammeling van een struik die er 230 jaar eerder groeide. De vruchten van de pimpernootstruik herinnert ook in het bijzonder aan de Arme Klaren, de “vrome nonnetjes”, van weleer. De gedroogde vruchtjes van de struik werden immers gebruikt om paternosters van te maken. Deze gebedssnoeren waren een algemeen verspreid fenomeen onder katholieken en een belangrijk onderdeel voor het praktiseren van deze religie.

Een van de sleutelfiguren in het ontstaan van de Arme Klaren was Coleta Boélllet, die van de paus een opdracht kreeg als kloosterhervormster. De Coletienen of Arme Klaren stelden zich onafhankelijk op van oudere stichtingen zoals de Clarissen of de Rijke Klaren. In Gent vonden de Arme Klaren onderdak in het Monasterium Betlehem, dat rond 1440 werd gebouwd op een stuk grond dat vandaag de dag zou grenzen aan de Goudstraat en de Willem de

Beersteeg. Coleta zelf bezocht het klooster twee keer, stierf er, werd er opgebaard in de kapel van het klooster en uiteindelijk ook begraven in de klooster-tuin. In 1807 werd Coleta heilig verklaard maar ze was voordien al een populaire volksheilige die bekend stond als Sinte Kletje. Zwangere vrouwen gingen bijvoorbeeld “onder de mantel van Sint-Coleta” gaan zitten, een sluier die Coleta van de paus zou gekregen hebben bij haar intrede als kloosterlinge. De verering van Coleta bleef bewaard, ook toen de Arme Klaren verhuisden naar het Sint-Elisabethpleintje tussen de Burgstraat en de Rabotstraat.

Na de verhuis van de Arme Klaren naar hun nieuwe verblijfplaats kwam de site aan de Goudstraat in handen van de familie de Caigny, die er eind achttiende eeuw een reusachtig gebouw “van elf traveeën” wilde bouwen waarvan er uiteindelijk acht zijn verwezenlijkt. Het oude klooster bleef echter op vele manieren bewaard. Zo was het grondplan van de vroegere kloosterkapel herkenbaar en werden er 20 jaar geleden nog sporen van fresco’s ontdekt.

Voor het pimpernootstruikje eind jaren ’90 van de vorige eeuw werd opge-ruimd op de oude binnenplaats van het klooster, werd een scheutje ervan in een privétuin in Oprakel geplant. Een scheut van deze plant kreeg in 2009 op zijn beurt een plekje in de tuin van het DSMG in het Begijnhof te Sint-Amandsberg en valt daar nog steeds te bewonderen.

Of hoe een klein plantje de deur kan openen naar het ontdekken van een buitengewoon interessant stukje geschiedenis van Gent.